

Evropské kontinentální shromáždění: závěrečné poznámky

Prožili jsme čtyři dny v naslouchání a dialogu na základě ohlasů, které v církvích, z nichž pocházíme, vyvolal *Pracovní dokument pro kontinentální etapu*. Jako evropské kontinentální shromáždění si uvědomujeme, že jsme prostřednictvím synodální metody prožili hluboce duchovní zkušenost.

Děkujeme Duchu, který nás vedl, za dar, který jsme obdrželi, a chceme se o něj zde podělit. Prohloubili jsme poznatky, které církevní společenství našeho kontinentu získala skrze synodální proces, a také jsme zkoumali napětí a otázky, kterým evropské církve čelí.¹ Především jsme ale znovu pocítili bolest ran, které poznamenaly naše nedávné dějiny, počínaje těmi, které církev způsobila zneužíváním spáchaným lidmi, kteří v církvi zastávají nějakou službu nebo úřad. Opakovaně jsme hovořili o bezohledném násilí agresivní války, která hyzdí Ukrajinu. Mysleli jsme na oběti zemětřesení, které zpusťošilo Turecko a Sýrii.

Naše práce byla úrodná a strhující, i když ne bez problémů a těžkostí. Umožnila nám pohlédnout do očí evropské církvi se všemi poklady dvou velikých tradic, které ji tvoří, latinské i východní. S vědomím, které v průběhu shromáždění dál rostlo, dnes cítíme, že můžeme potvrdit: naše církev je krásná a projevuje se rozmanitostí, která je zároveň naším bohatstvím. Cítíme, že ji milujeme ještě hlouběji, a to navzdory ranám, které způsobila a za které musí prosit o odpuštění, aby mohla postoupit ke smíření, uzdravení paměti a přijetí zraněných. Jsme přesvědčeni, že tyto pocity naplňují také srdce všech lidí, kteří se od září roku 2021 podílejí na putování synody 2021–2024.

Během jednotlivých dnů shromáždění jsme prošli duchovní zkušeností, že je možné se setkávat, naslouchat si a vést dialog, který vychází z našich rozdílů a překonává mnohé překážky, zdi a bariéry, jež nám do cesty staví naše dějiny. Musíme milovat rozmanitost přítomnou v naší církvi a navzájem se podporovat ve vzájemné úctě, posilování vírou v Pána a mocí jeho Ducha.

Proto chceme i nadále kráčet synodálním stylem a více než za metodologii ho považujeme za životní styl naší církve, společného rozlišování i rozlišování znamení doby. Konkrétně chceme, aby toto kontinentální shromáždění nezůstalo izolovanou zkušeností, ale aby se z něj stalo pravidelné setkávání založené na všeobecném přijetí synodální metody, která postupuje všemi našimi strukturami a postupy na všech úrovních. Tak bude možné zabývat se otázkami, v nichž naše úsilí musí dozrát a zesílit: doprovázení zraněných, umožnění vyšší účasti mládeže a žen, otevřenost učení se od lidí na okraji společnosti atd.

Synodální styl nám také umožní řešit různá napětí z misijní perspektivy, aniž bychom se přitom nechali ochromit strachem, ale naopak z nich čerpali energii k pokračování na

¹ Z této práce vznikne obsáhlejší dokument, který obdrží generální sekretariát synody jako příspěvek k dalším krokům synodálního procesu a především pro přípravu *Instrumenta laboris* synodálního shromáždění, které se uskuteční v říjnu. Spolu s množstvím informací o naší práci a s videozáznamy všech plenárních zasedání bude tento dokument k dispozici na internetových stránkách pražského kontinentálního shromáždění <https://prague.synod2023.org> i na stránkách biskupských konferencí, které si ho v různých jazycích přejí zveřejnit.

cestě. Při naší práci se vyjevila zejména dvě napětí. První povzbuzuje k jednotě v rozmanitosti a vyhýbá se pokušení uniformity. Druhé spojuje ochotu přijímat druhé jako svědectví Otcovy bezpodmínečné lásky k jeho dětem s odvahou hlásat pravdu evangelia v celé její šíři: vždyť Bůh slibuje, že láska a pravda se potkají (srov. Žl 85,11).

Víme, že to vše je možné, protože jsme to během tohoto shromáždění zažili, ale ještě více proto, že o tom svědčí život církví, z nichž pocházíme. Máme zde na mysli zejména ekumenický dialog, který v naší práci silně zazníval, a také mezináboženský dialog. Především však věříme, že to je možné, protože se to děje prostřednictvím milosti: budovat stále synodálnější církve je způsob, jak konkrétně uskutečňovat rovnost všech členů církve – rovnost v důstojnosti založenou na křtu. Formuje nás jako Boží děti a údy Kristova těla, spoluodpovědné za jedinečné evangelizační poslání, které Pán své církvi svěřil.

Věříme, že pokračování synody 2021–2024 nás může podporovat a doprovázet, zejména pokud se na úrovni synodálního shromáždění bude zabývat některými prioritami:

- prohloubit praxi, teologii a hermeneutiku synodality. Musíme znovu objevit cosi, co je starobylé, patří to k přirozenosti církve a je vždy nové. To je naším úkolem. Děláme první kroky na cestě, která se dál otevírá s tím, jak po ní jdeme;
- zabývat se otázkou cele služebné církve jako horizontem úvah o charismatech a službách (osob svěcených i nesvěcených) a vztazích mezi nimi;
- prozkoumat podoby synodálního výkonu autority, tj. služby doprovázení společenství a zabezpečení jednoty;
- objasnit kritéria pro rozlišování v synodálním procesu i to, která rozhodnutí přísluší které úrovni, od místní po všeobecnou;
- přijmout konkrétní a odvážná rozhodnutí o úloze žen v církvi a o jejich větším zapojení na všech úrovních, a to včetně rozhodovacích procesů, při utváření i přijímání rozhodnutí;
- zvážit napětí kolem liturgie, aby synoda nově pochopila eucharistii coby zdroj společenství;
- podporovat formaci veškerého Božího lidu k synodalitě se zvláštním zřetelem k rozlišování znamení doby a s ohledem na naplňování společného poslání;
- obnovit živý smysl pro misii, překlenuj propast mezi vírou a kulturou, aby se tak evangelium znovu spojilo s cítěním lidí, najít jazyk schopný vyjádřit tradici i aggiornamento, ale především jít s lidmi, a ne o nich nebo k nim jen mluvit. Duch nás vybízí, abychom v Evropě naslouchali volání chudých i volání země, a zejména zoufalému volání obětí války, které požadují spravedlivý mír.

Láska k církvi, k bohatství její rozmanitosti, není samoučelná sentimentalita. Církve je krásná, protože Pán chce, aby taková byla vzhledem k úkolu, který jí svěřil: hlásat evangelium a zvat všechny lidi, aby vstoupili do dynamiky společenství, spoluúčasti a poslání, které tvoří smysl její existence, dynamiky oživované věčnou vitalitou Ducha. Milovat a budovat naši evropskou církev pak znamená obnovit náš závazek plnit toto

poslání, a to i na našem kontinentu, v kultuře poznamenané tolika odlišnostmi, které jsou nám známy.

Pokračování naší synodální cesty svěřujeme evropským svatým patronům a mučedníkům!

Adsumus Sancte Spiritus!